

Willa

Jij ziet nooit wat je vlak voor je neus hebt, had ze gezegd, maar soms zag hij dat toch. Hij wist wel dat haar smalende woorden niet helemaal onverdiend waren, maar hij was ook niet volslagen blind. En toen de laatste restjes zonsondergang boven de bergen van de Wind River Range in donker oranje overgingen, keek David op het station om zich heen en zag hij dat Willa weg was. Hij zei tegen zichzelf dat hij het niet zeker wist, maar dat was alleen maar de stem in zijn hoofd. Het gevoel in zijn maag was duidelijk genoeg.

Hij ging naar Lander, die haar wel aardig vond. Die Willa pittig noemde als ze zei dat Amtrak, de spoorwegmaatschappij, klopte was omdat die hen hier had laten stranden. Velen van hen moesten niets van haar hebben, of Amtrak hen nu had laten stranden of niet.

‘Het ruikt hier naar natte crackers!’ riep Helen Palmer hem toe toen hij voorbijliep. Zoals altijd had ze uiteindelijk haar weg naar de bank in de hoek gevonden. De vrouw van Rhinehart paste voorlopig op haar, dan had haar man even rust. Ze keek David glimlachend aan.

‘Hebt u Willa gezien?’ vroeg David.

De vrouw van Rhinehart schudde haar hoofd, nog steeds glimlachend.

‘We eten vanavond vis!’ barstte mevrouw Palmer verwoed uit. In de holte van haar slaap pulseerde een knokkel van blauwe aderen. Een paar mensen keken om. ‘Eerst het een en dan het ander!’

‘Stil, Helen,’ zei de vrouw van Rhinehart. Misschien was haar voornaam Sally, maar David dacht dat hij zich zo’n naam zou hebben herinnerd; er waren tegenwoordig zo weinig Sally’s. We leefden in een wereld van Ambers, Ashleys en Tiffany’s. Willa was ook een bedreigde soort, en alleen al bij die gedachte kreeg hij dat gevoel weer in zijn maag.

‘Als crackers!’ spuwde Helen uit. ‘Die vieze crackers bij het kamperen!’

Henry Lander zat met zijn arm om zijn vrouw heen op een bank onder de klok. Hij keek op en schudde zijn hoofd al voordat David het kon vragen. ‘Ze is hier niet. Sorry. De stad in gegaan als je geluk hebt. Er voorgoed tussenuit geknepen als je pech hebt.’ En hij maakte een gebaar van liften.

David geloofde niet dat zijn verloofde in haar eentje naar het westen zou liften – dat was een absurd idee – maar wel dat ze hier niet was. Dat had hij al geweten voordat hij de koppen telde, en er was hem een flard van een oud gedicht over de winter te binnen geschoten: een kreet van afwezigheid, afwezigheid uit het hart.

Het station was een smal houten gebouw. Mensen liepen doelloos door de lengte of zaten op banken onder tl-buizen. De schoulers van degenen die zaten waren op een bepaalde manier doorgebogen zoals je alleen op zulke plaatsen zag, plaatsen waar mensen wachtten tot wat er ook maar mis was gegaan weer in orde was gemaakt. Tot de gebroken reis hersteld was. Niet veel mensen hadden Crowheart Springs in Wyoming als reisdoel.

‘Ren nou niet naar buiten om haar te zoeken, David,’ zei Ruth Lander. ‘Het wordt al donker en er zijn daar allerlei beesten. En niet alleen coyotes. Die boekverkoper die mank loopt zegt dat hij aan de andere kant van het spoor een paar wolven heeft gezien, bij het goederengebouw.’

‘Biggers,’ zei Henry. ‘Zo heet hij.’

‘Voor mijn part heet hij Jack D. Ripper,’ zei Ruth. ‘Wat ik bedoel, is dat je hier ver van huis bent, David.’

‘Maar als ze...’

‘Toen ze wegging, was het nog licht,’ zei Henry Lander, alsof het daglicht een wolf (of beer) ervan zou weerhouden een vrouw aan te vallen die in haar eentje liep. Misschien wel, dacht David.

Hij was investeringsbankier, geen zoöloog. En nog een jonge investeringsbankier ook.

‘Als de trein die ons komt oppikken hier aankomt en ze is er niet, mist ze hem.’ Blijkbaar drong dat simpele feit niet tot hen door. Het kreeg geen grip, zoals ze op zijn kantoor in Chicago zeiden.

Henry trok zijn wenkbrauwen op. ‘Bedoel je dat het beter zou zijn als jullie allebei de trein misten?’

Als ze hem allebei misten, konden ze een bus nemen of samen op de volgende trein wachten. Dat moesten Henry en Ruth Lander inzien. Of misschien ook niet. Als David naar hen keek – dus naar wat hij vlak voor zijn neus had – zag hij de typische vermoeidheid van mensen die ver van de beschaafde wereld waren gestrand. En wie anders gaf er iets om Willa? Wie anders dan David Sanderson zou er ook maar even bij stilstaan als ze hier op de High Plains uit het zicht verdween? Sommigen hadden zelfs openlijk een hekel aan haar. Dat kreng van een Ursula Davis had hem een keer verteld dat als Willa’s moeder de ‘a’ aan het eind van haar naam had weggelaten ‘het zo ongeveer perfect zou zijn geweest’.

‘Ik ga in de stad naar haar zoeken,’ zei hij.

Henry zuchtte. ‘Jongen, dat is erg onverstandig.’

‘We kunnen niet trouwen in San Francisco als ze in Crowheart Springs achterblijft,’ zei hij om het met een grapje af te doen.

Dudley kwam voorbij. David wist niet of Dudley de voor- of achternaam van de man was, alleen dat hij in de directie van Staples Kantoorbehoefte zat en op weg was naar een regiobijeenkomst in Missoula. Meestal was hij erg stil, en het ezelgebalk van een lach dat hij in de lengende schaduwen uitstootte was meer dan verrassend; het was schokkend. ‘Als je trein komt en je mist hem,’ zei hij, ‘dan kun je een vrederechter opzoeken en hier trouwen. Eenmaal in het oosten terug, kun je tegen al je vrienden zeggen dat je een echte shotgun-bruiloft hebt gehad. *Yeehaw, partner.*’

‘Doe het niet,’ zei Henry. ‘We blijven hier niet lang meer.’

‘Moet ik haar dan achterlaten? Dat is absurd.’

Hij liep door voordat Lander of zijn vrouw antwoord kon geven. Georgia Andreeson zat op een bank naar haar dochter te kij-

ken, die in haar rode reisjurk over de vuile tegelvloer aan het hinkelen was. Pammy Andreeson scheen niet moe te kunnen worden. David probeerde zich te herinneren of hij haar ooit had zien slapen sinds de trein op het knooppunt Wind River was ontspoord en ze hier waren achtergebleven als een pakje dat verkeerd geadresseerd was en door niemand was opgehaald. Misschien één keer, met haar hoofd op de schoot van haar moeder. Maar misschien dacht hij dat alleen maar omdat hij het idee had dat kinderen van vijf veel sliepen.

Pammy huppelde van tegel naar tegel, een en al opgewektheid. Ze gebruikte de tegels als een gigantische hinkelbaan. Haar rode jurk vloog om haar dikke knieën heen. ‘Ik kende een man, hij heette Dibbs,’ zong ze op één toon. Davids vullingen deden er pijn van. ‘Hij stapte mis en viel op zijn bibs. Ik kende een man, hij heette David. Hij stapte mis en viel op zijn bavid.’ Ze giechelde en wees naar David.

‘Pammy, hou op,’ zei Georgia Andreeson. Ze glimlachte naar David en streek het haar van haar gezicht weg. Hij vond dat een onuitsprekelijk vermoeid gebaar en dacht dat ze nog een lange weg te gaan had met die onstuimige Pammy, vooral omdat er geen meneer Andreeson in zicht was.

‘Heb je Willa gezien?’ vroeg hij.

‘Weg,’ zei ze, en ze wees naar een deur met een bord: NAAR BUS, NAAR TAXI’S, BEL HIER GRATIS VOOR HOTELINFORMATIE.

Daar was Biggers; hij kwam met zijn manke been naar hem toe. ‘Ik zou maar niet naar buiten gaan, niet zonder een goed geweer. Er zijn wolven. Ik heb ze gezien.’

‘Ik kende een meisje, ze heette Willa,’ scandeerde Pammy. ‘Ze stapte mis en viel op haar billa.’ Gierend van de lach liet ze zich op de vloer zakken.

Biggers, de vertegenwoordiger, had niet op een antwoord gewacht. Hij strompelde verder, het hele station door. Zijn schaduw werd lang, werd korter in het schijnsel van de tl-buizen aan het plafond, werd weer lang.

Phil Palmer leunde in de deuropening onder het bord van de bus en de taxi’s. Hij was een gepensioneerde verzekeringsman. Zijn vrouw en hij waren op weg naar Portland. Daar zouden ze een tijdje bij hun oudste zoon en diens vrouw logeren, maar Pal-

mer had David en Willa toevertrouwd dat Helen waarschijnlijk nooit naar het oosten terug zou gaan. Ze had niet alleen kanker, maar ook alzheimer. Twee halen, één betalen, noemde Willa dat. Toen David tegen haar zei dat hij dat een beetje wreed vond, had Willa hem aangekeken, aanstalten gemaakt om iets te zeggen en toen alleen haar hoofd geschud.

Nu zei Palmer, zoals altijd: ‘Hé, maat, heb je een piraat?’

Waarop David, ook zoals altijd, antwoordde: ‘Ik rook niet, meeneer Palmer.’

Waarna Palmer het afmaakte: ‘Ik wou het alleen maar proberen, jongen.’

Toen David naar het betonnen platform van de bus naar Crowheart Springs liep, fronste Palmer zijn wenkbrauwen. ‘Geen goed idee, jonge vriend.’

Iets – het kon een grote hond zijn maar waarschijnlijk was het iets anders – huilde aan de andere kant van het station, waar de salie en brem bijna tot het spoor groeiden. Een tweede stem viel harmonieus in. Ze stierven samen weg.

‘Hoort, zegt het voort.’ En Palmer glimlachte alsof hij die huilgeluiden zelf had opgeroepen om zijn gelijk te bewijzen.

David draaide zich om; zijn lichte colbertje golfde met hem mee in de wind. Hij liep vlug de trap af, voordat hij van gedachten kon veranderen. De eerste stap kostte hem moeite, maar daarna dacht hij alleen maar aan Willa.

‘David,’ zei Palmer, en nu was hij opeens serieus. ‘Niet doen.’

‘Waarom niet? Zij deed het ook. Trouwens, de wolven zijn dáár.’ Hij wees met zijn duim over zijn schouder. ‘Als het al wolven zijn.’

‘Natuurlijk zijn het wolven. En nee, je zult ze wel niet achter je aan krijgen – om deze tijd van het jaar hebben ze vast niet veel honger. Maar het is nergens voor nodig dat jullie allebei godweet-hoe-lang in een onbekende stad rondlopen, alleen omdat zij wat vertier wilde.’

‘U schijnt het niet te begrijpen: ze is mijn meisje.’

‘Ik ga je een harde waarheid vertellen, mijn vriend: wanneer ze zich echt als je meisje beschouwde, had ze dat niet gedaan. Of denk je van wel?’

Eerst zei David niets, want hij wist niet goed wat hij moest den-

ken. Misschien omdat hij vaak niet zag wat hij vlak voor zijn neus had. Dat had Willa gezegd. Ten slotte keek hij Phil Palmer weer aan, die boven hem tegen de deurpost leunde. ‘Ik vind dat je je verloofde niet midden in de wildernis in de steek moet laten. Dat vind ik.’

Palmer zuchtte. ‘Ik zou bijna hopen dat die wolven je in je stadsreet bijten. Dat zou een lesje voor je zijn. Die kleine Willa Stuart denkt alleen maar aan zichzelf. Iedereen ziet dat, behalve jij.’

‘Als ik langs een winkel kom, zal ik dan een pakje sigaretten voor u meenemen?’

‘Ja, doe maar,’ zei Palmer. En toen David al over NIET PARKE-REN TAXI’s liep, dat op de lege, trottoirloze straat was geschilderd, riep hij: ‘David!’

David draaide zich om.

‘De bus komt pas morgen weer en het is vijf kilometer naar de stad. Dat staat op de achterkant van de informatiekiosk. Dat is dus tien kilometer heen en weer. Tè voet. Je doet er twee uur over, en dan reken ik de tijd die je nodig hebt om haar te vinden nog niet eens mee.’

David stak zijn hand op om te kennen te geven dat hij het had gehoord, maar liep door. Er kwam een koude wind van de bergen en hij vond het prettig zoals die door zijn kleren golfde en zijn haar naar achteren streek. Eerst keek hij naar weerskanten van de weg, beducht voor wolven, maar toen hij ze niet zag, dacht hij weer aan Willa. Eigenlijk had hij sinds de tweede of derde keer dat hij haar had ontmoet nooit meer lang aan iets anders kunnen denken.

Ze had vertier gewild. Daar had Palmer bijna zeker gelijk in, maar David geloofde niet dat ze alleen maar aan zichzelf dacht. Ze had er gewoon genoeg van gekregen om te zitten wachten met een stel oude zeurkousen die klaagden dat ze te laat voor dit of dat of weet-ik-veel zouden komen. Het stadje kon nooit veel voorstellen, maar ze zou wel hebben gedacht dat daar ergens wat plezier te maken was, en daarvoor wilde ze het risico wel lopen dat ze er niet bij was als er een speciale Amtrak-trein kwam om hen op te pikken.

En waar zou ze precies naar dat plezier hebben gezocht?

Hij wist zeker dat er geen nachtclubs of zoiets in Crowheart Springs waren, waar het passagiersstation niet meer dan een lange groene loods was, met WYOMING EN DE STAAT VAN GELIJKE RECHTEN in rode, witte en blauwe letters op de zijkant. Geen nachtclubs, geen disco's, maar er waren natuurlijk wel cafés, en hij dacht dat ze er daar een van zou kiezen. Was er geen club, dan maar een kroeg.

De duisternis viel en de sterren verspreidden zich van oost naar west over de hemel, als een kleed met glitters. Een halvemaan verscheen tussen twee bergtoppen en bleef daar hangen om het schijnsel van een ziekenkamer uit te werpen over dit stuk weg en het open terrein aan weerskanten. De wind had onder de dakranden van het station langs gefloten, maar maakte hier in het open veld een vreemd gezoem dat net geen vibratie was. Het deed hem denken aan het monotone hinkelrijmpje van Pammy Andreason.

Onder het lopen luisterde hij of hij een naderende trein achter zich hoorde, maar die hoorde hij niet. Toen de wind even ging liggen, hoorde hij wel een heel duidelijk klik-klik-klik. Hij draaide zich om en zag een wolf ongeveer twintig meter achter hem staan, op de onderbroken middenstreep van Route 26. Het dier was ongeveer zo groot als een kalf en zijn vacht was zo ruig als een Russische muts. In het sterrenlicht leken zijn haren zwart en zijn ogen donker urinegeel. Hij zag David kijken en bleef staan. Zijn bek viel open voor een grijns en hij hijgde met het geluid van een lichte motor.

David had geen tijd om bang te zijn. Hij ging een stap naar de wolf toe, klapte in zijn handen en schreeuwde: 'Ga weg! Wegwezen, jij!'

De wolf draaide zich om en vluchtte weg, met achterlating van een bergje dampende uitwerpselen op Route 26. David grijnsde, maar slaagde er in niet hardop te lachen. Hij dacht dat hij daarmee de goden zou verzoeken. Hij was bang en voelde zich tegelijk absurd en volkomen zelfverzekerd. Hij dacht erover zijn naam van David Sanderson in Wolf Frightener te veranderen. Dat was nou net een naam voor een investeringsbankier.

Toen lachte hij een beetje – hij kon het niet helpen – en draaide zich om naar Crowheart Springs. Nu keek hij onder het lopen

ook over zijn schouder, dus niet alleen naar weerskanten, maar de wolf kwam niet terug. Wat wel kwam, was de zekerheid dat hij op een gegeven moment de fluit van de speciale trein zou horen die de anderen kwam halen: het deel van hun trein dat nog op het spoor stond, zou zijn weggehaald, en straks zouden de mensen die daar achter hem in het station zaten te wachten hun reis vervolgen: de Palmers, de Landers, de manke Biggers, de hinkelende Pammy en de rest.

Nou en? Amtrak zou hun bagage in San Francisco bewaren; dat was toch wel het minste waar je op kon rekenen. Willa en hij konden vast wel het plaatselijke busstation vinden. Ook in Wyoming hadden ze bussen voor de lange afstand.

Hij zag een bierblikje liggen en schopte het een tijdje met zich mee. Toen trapte hij scheef en verdween het in de struiken, en toen hij zich afvroeg of hij erachteraan zou gaan of niet, hoorde hij muziek in de verte: een baslijn en het snerpen van een pedaalsteelgitaar, een geluid dat hem altijd aan vallende tranen van chroom deed denken. Zelfs in vrolijke nummers.

Daar zou ze zijn; ze luisterde naar die muziek. Niet omdat het de dichtstbijzijnde plaats met muziek was, maar omdat het de juiste plaats was. Dat wist hij. En dus gaf hij het bierblikje op en liep hij door in de richting van de gitaar. Zijn sportschoenen maakten stof los dat door de wind werd meegevoerd. Nu kwam het geluid van de drums, en toen zag hij een rode neonpijl onder een bord met alleen '26'. Nou, waarom ook niet? Per slot van rekening was dit Route 26. Het was een volkomen logische naam voor een kroeg.

26 had twee parkeerterreinen. Dat aan de voorkant was verhard en stond vol met pick-uptrucks en auto's, de meeste Amerikaans en minstens vijf jaar oud. Het terrein aan de linkerkant was van gravel. Daar stond een rij grote vrachtwagencombinaties in het felle blauwwitte licht van natriumlampen. Intussen hoorde David ook de ritme- en leadgitaar, en hij las het opschrift boven de deur: SLECHTS ÉÉN AVOND THE DERAILERS TOEGANG \$5 SORRY.

The Derailers, dacht hij. Nou, ze had in elk geval de juiste groep gevonden.

David had een vijfje in zijn portefeuille, maar de hal van 26 was leeg. Daarachter zag hij een grote hardhouten dansvloer vol lang-

zaam dansende stellen. De meesten droegen een spijkerbroek en cowboylaarzen en hielden elkaars achterste vast terwijl de band zich steeds dieper vastbeet in ‘Wasted Days and Wasted Nights’. De muziek was luid, larmoyant en – voor zover David Sanderson kon nagaan – zuiver van toon. De geuren van bier, zweet, Brut en supermarktparfum troffen hem als een stomp tegen zijn neus. Het gelach en de gesprekken – zelfs een losse cowboykreet aan de andere kant van de dansvloer – waren als de geluiden uit zo’n droom die je op bepaalde kritieke punten in je leven hebt: de droom dat je onvoorbereid naar een belangrijk examen gaat, de droom dat je naakt tussen de mensen staat, de droom dat je valt, de droom waarin je in een vreemde stad naar een hoek rent met de zekerheid dat je om die hoek je levenslot zult vinden.

David dacht erover het vijfje in zijn portefeuille terug te stoppen, maar boog zich toen over de balie heen en liet het bankbiljet op het bureau daarachter vallen, dat leeg was afgezien van een pakje Lucky Strikes dat op een Danielle Steel-pocket lag. Toen liep hij de volle danszaal in.

The Derailers zetten een sneller nummer in en de jongere dansers begonnen te pogoën als tieners op een punkavond. Links van David zetten een stuk of twintig oudere stellen twee linedancen in. Hij keek nog eens en zag dat er toch maar één linedancegroep was. Die wand was een spiegel die de danszaal twee keer zo groot liet lijken als hij was.

Er viel een glas kapot. ‘Betalen, partner!’ riep de leadzanger terwijl The Derailers aan het instrumentale gedeelte begonnen, en de dansers applaudisseerden om zijn gevatheid, die waarschijnlijk vrij briljant was, dacht David, als je beneveld genoeg was.

De bar was een hoefijzer waar een neonreplica van het Wind River Range-gebergte boven hing. Hij was rood, wit en blauw; in Wyoming waren ze blijkbaar gek op hun rood, wit en blauw. Een neonbord in dezelfde kleuren verkondigde: JE BENT IN GODS LAND PARTNER. Het werd geflankeerd door links het logo van Budweiser-bier en rechts dat van Coors-bier. De menigte die op bediening stond te wachten was vier rijen dik. Drie barkeepers in wit overhemd en rood vest zwaaiden met cocktailshakers alsof het revolvers waren.

Het was een gebouw als een enorme schuur, met misschien wel vijfhonderd joelende mensen, maar hij wist zeker dat hij Willa zou vinden. Mijn mojo laat me niet in de steek, dacht hij terwijl hij een hoek van de dansvloer afsneed en min of meer zelf ook danste om allerlei gebarende cowboys en cowgirls te ontwijken.

Achter de bar en de dansvloer bevond zich een donkere kleine lounge met nissen die door hoge wanden van elkaar waren gescheiden. In de meeste daarvan zaten vier mensen dicht opeen, met een paar kannen bier tegen de dorst. Hun evenbeelden in de gespiegelde wanden maakten elk viertal tot een achtstal. Eén van de nissen was niet vol. Daar zat Willa in haar eentje. Met haar hoogsluitende bloemetjesjurk leek ze helemaal niet op haar plaats tussen de Levi's, denimrokjes en overhemden met parelknopen. En ze had ook niets te drinken of te eten genomen; de tafel was leeg.

Eerst zag ze hem niet. Ze keek naar de dansers. Ze had een kleur en er zaten diepe kuiltjes bij haar mondhoeken. Zoals ze daar zat leek ze wel een buitenaards wezen en hij had nog nooit zo veel van haar gehouden als nu. Dit was Willa op de rand van een glimlach.

‘Hallo, David,’ zei ze toen hij naast haar kwam zitten. ‘Ik hoop te dat je zou komen. Ik dacht het wel. Is de band niet geweldig? Ze spelen zo hard!’ Ze moest bijna schreeuwen om zich verstaanbaar te maken, maar hij kon zien dat ze dat ook prettig vond. En na één blik op hem keek ze weer naar de dansers.

‘Ja, ze zijn goed,’ zei hij. Dat waren ze inderdaad. Ondanks zijn angst, die was teruggekomen, reageerde hij op de muziek. Nu hij haar had gevonden – weer bij haar was – was hij opnieuw bang dat ze die verrekte trein zouden missen. ‘De leadzanger klinkt als Buck Owens.’

‘O ja?’ Ze keek hem glimlachend aan. ‘Wie is Buck Owens?’

‘Laat maar. We moeten naar het station terug. Of wou je hier nog een dag gestrand blijven?’

‘Dat is misschien niet zo erg. Het bevalt me hier w... Hé, kijk uit!’

Er vloog een glas over de dansvloer. Het fonkelde groen en goudgeel in het licht van de toneellampen en viel ergens kapot. Er werd gejuicht en ook geapplaudisseerd – Willa applaudisseerde

de ook – maar David zag een paar vleesklompen met de woorden BEVEILIGING en ORDE op hun T-shirt naar de plek lopen waar het projectiel moest zijn gelanceerd.

‘In een tent als deze kun je rekenen op vier vuistgevechten op het parkeerterrein voor het elf uur is,’ zei David, ‘en kort voor sluitingstijd is de hele zaak vaak één knokpartij.’

Ze lachte en wees met haar wijsvingers naar hem alsof het revolvers waren. ‘Goed! Dat wil ik zien!’

‘En ik wil dat we teruggaan,’ zei hij. ‘Als je in San Francisco op kroegentocht wilt, ga ik met je mee. Dat beloof ik je.’

Ze stak haar onderlip uit en schudde haar rossig blonde haar naar achteren. ‘Dat zou niet hetzelfde zijn. Dat weet jij net zo goed als ik. In San Francisco drinken ze waarschijnlijk... ik weet het niet... macrobiotisch bier.’

Daar moest hij om lachen. Macrobiotisch bier – het was gewoon te absurd, net als het idee dat een investeringsbankier Wolf Frightener zou heten. Maar onder de lach zat nog steeds zijn angst; misschien liet die hem juist des te harder lachen.

‘We nemen een korte pauze en dan komen we terug,’ zei de leadzanger, en hij veegde over zijn voorhoofd. ‘Neem nog maar een glas, en vergeet niet: ik ben Tony Villanueva, en wij zijn The Derailers.’

‘Dat is het teken voor ons om onze diamanten schoenen aan te doen en weg te gaan,’ zei David, en hij pakte haar hand vast. Hij schoof de nis uit, maar ze kwam niet mee. Ze liet zijn hand ook niet los, en met een zekere paniek ging hij weer zitten. Nu wist hij hoe een vis zich voelde als hij beseftte dat hij niet loskwam van de haak; die oude haak zat goed vast en meneer Forel was op weg naar de oever, waar hij zijn laatste sparteling zou maken. Ze keek hem met diezelfde ijzige blauwe ogen en diepe kuiltjes aan: Willa op de rand van een glimlach, zijn aanstaande echtgenote die ’s morgens romans en ’s avonds poëzie las en die van het televisienieuws zei dat het... hoe noemde ze het ook weer... dat het efemeer was.

‘Kijk naar ons,’ zei ze, en ze wendde haar hoofd van hem af.

Hij keek in de spiegelwand links van hen. Daar zag hij een leuk jong stel van de oostkust, gestrand in Wyoming. In haar bloemetjesjurk zag ze er beter uit dan hij, maar anders ook, dacht hij.

Hij keek met opgetrokken wenkbrauwen van de spiegel-Willa naar de echte.

‘Nee, kijk nog eens,’ zei ze. De kuiltjes waren er nog, maar ze was nu serieus – nou ja, zo serieus als in deze uitgelaten atmosfeer maar mogelijk was. ‘En denk aan wat ik tegen je heb gezegd.’

Het lag op zijn lippen om ‘Je hebt zo veel tegen me gezegd en ik denk aan dat alles’ te zeggen, maar dat was het antwoord van een minnaar, leuk maar in feite zonder enige betekenis. En omdat hij wist wat ze bedoelde, keek hij nog eens zonder iets te zeggen. Ditmaal keek hij echt, en er was niemand in de spiegel. Hij zag de enige lege nis in 26. Stomverbaasd, maar op de een of andere manier toch niet verrast, richtte hij zijn blik weer op Willa.

‘Heb je je geen moment afgevraagd hoe een presentabel vrouwspersoon hier helemaal in haar eentje kan zitten, terwijl iedereen dronken en door het dolle heen is?’ vroeg ze.

Hij schudde zijn hoofd. Dat had hij zich niet afgevraagd. Er waren nogal wat dingen die hij zich niet had afgevraagd, in elk geval tot nu toe. Bijvoorbeeld wanneer hij voor het laatst iets te eten of te drinken had gehad. Of hoe laat het was, of wanneer het nog licht was geweest. Hij wist niet eens precies wat er met hen was gebeurd. Alleen dat de trein van de rails was geraakt en dat ze hier toevallig zaten te luisteren naar een countrygroep met de naam...

‘Ik schopte tegen een blikje,’ zei hij. ‘Toen ik hierheen liep.’ Waar hij vandaan kwam, was dat een uitdrukking voor doodgaan: tegen het blikje schoppen.

‘Ja,’ zei ze, ‘en de eerste keer dat je keek zag je ons wél in de spiegel, hè? Waarneming is niet alles, maar waarneming en verwachting samen?’ Ze knipoogde en leunde tegen hem aan. Toen ze zijn wang kuste, drukte haar borst tegen zijn bovenarm, en dat was een heerlijk gevoel – absoluut het gevoel van levend vlees. ‘Arme David. Het spijt me. Maar het was moedig van je dat je kwam. Eigenlijk dacht ik niet dat je het zou doen. Dat is de waarheid.’

‘We moeten teruggaan en het de anderen vertellen.’

Ze perste haar lippen even op elkaar. ‘Waarom?’

‘Omdat...’

Twee mannen met een cowboyhoed kwamen met twee lachende vrouwen in spijkerbroek, westernshirt en paardenstaart naar hun nis. Toen ze dichtbij kwamen, gleed er een identieke verbazing – net geen angst – over al hun gezichten, waarna ze weer naar de bar liepen. Ze voelen ons, dacht David. We zijn net als koude lucht die hen wegduwt.

‘Omdat het goed is om dat te doen.’

Willa lachte. Het klonk vermoeid. ‘Je doet me denken aan die oude kerel die vroeger haveremout aanpreef op tv.’

‘Schat, ze denken dat ze op een trein wachten die hen komt ophalen!’

‘Nou, misschien komt hij ook wel!’ Hij schrok bijna van haar plotselinge felheid. ‘Misschien komt de trein waar ze altijd over zingen, je kent dat nummer wel, de evangelietrein, de trein naar de glorie, de trein zonder gokkers en kinderlokkeners...’

‘Ik denk niet dat Amtrak een lijn naar de hemel heeft,’ zei David. Hij hoopte dat ze zou lachen, maar ze keek bijna nors naar haar handen en hij kreeg een idee. ‘Weet je nog iets anders? Iets wat we hun moeten vertellen? Er is nog iets anders, hè?’

‘Waarom zouden we die moeite doen als we ook gewoon hier kunnen blijven?’ zei ze, en klonk er nu kribbigheid in haar stem door? Hij dacht van wel. Dit was een Willa waarvan hij nooit een vermoeden had gehad. ‘Misschien ben je een beetje kortzichtig, David, maar je bent tenminste gekomen. Daarom hou ik van je.’ En ze kustte hem weer.

‘Er was ook een wolf,’ zei hij. ‘Ik klapte in mijn handen en toen ging hij ervandoor. Ik denk erover mijn naam te veranderen in Wolf Frightener.’

Ze keek hem even met open mond aan, en David had tijd om te denken: pas nu we dood zijn, kan ik de vrouw van wie ik houd echt verrassen. Toen liet ze zich tegen de gecapitonneerde rugleuning van de bank zakken en gierde van het lachen. Een serveerster die net voorbijkwam liet een dienblad vol bier vallen en vloekte kleurrijk.

‘Wolf Frightener!’ riep Willa uit. ‘Zo wil ik je in bed noemen! O, o, Wolf Frightener, wat ben je groot! Wat ben je harig!’

De serveerster keek naar de schuimende ravage, nog steeds vloekend als een zeeman in een havenkroeg. Al die tijd bleef ze

behoedzaam bij die ene lege nis vandaan.

David zei: ‘Denk je dat we het nog kunnen? Vrijen, bedoel ik?’

Willa wreef over haar drijfmatte ogen en zei: ‘Waarneming en verwachting, weet je nog wel? Samen kunnen ze bergen verzetten.’ Ze pakte zijn hand weer vast. ‘Ik hou nog steeds van jou, en jij houdt nog steeds van mij. Nietwaar?’

‘Ben ik niet Wolf Frightener?’ vroeg hij. Hij kon grappen maken, want zijn zenuwen geloofden niet dat hij dood was. Hij keek langs haar in de spiegel en zag hen. Toen zag hij alleen zichzelf en had hij niets in zijn hand. Toen waren ze allebei weg. En toch... haalde hij adem en rook hij bier, whisky en parfum.

Er was ergens een hulpkelner vandaan gekomen die de serveerster hielp de rommel op te ruimen. ‘Net of ik omlaag stapte,’ hoorde David haar zeggen. Was dat het soort dingen dat je in het hiernamaals hoorde?

‘Ik zal wel met je teruggaan,’ zei Willa, ‘maar ik blijf niet in dat saaie station met die saaie mensen terwijl we dit in de buurt hebben.’

‘Oké,’ zei hij.

‘Wie is Buck Owens?’

‘Ik zal je alles over hem vertellen,’ zei David. ‘En ook over Roy Clark. Maar vertel me eerst wat je nog meer weet.’

‘De meesten van hen laten me koud,’ zei ze, ‘maar Henry Lander is aardig. En zijn vrouw ook.’

‘Phil Palmer valt ook wel mee.’

Ze trok haar neus op. ‘Phil de Pil.’

‘Wat weet je, Willa?’

‘Je zult het zelf wel zien, als je goed kijkt.’

‘Zou het niet makkelijker zijn als je het me gewoon...’

Blijkbaar niet. Ze stond op tot haar dijen tegen de rand van de tafel drukten en wees. ‘Kijk! De band komt terug!’

Toen Willa en hij hand in hand naar de weg terugliepen, stond de maan hoog aan de hemel. David begreep niet hoe dat kon – ze waren nog maar twee nummers gebleven – maar daar stond hij, hoog in de zwarte sterrenhemel. Dat was verontrustend, maar iets anders verontrustte hem nog meer.

‘Willa,’ zei hij, ‘welk jaar is het?’

Ze dacht na. De wind golfde door haar jurk zoals hij door de jurk van een levende vrouw zou golven. ‘Ik weet het niet precies meer,’ zei ze ten slotte. ‘Is dat niet vreemd?’

‘Als je bedenkt dat ik niet eens meer weet wanneer ik voor het laatst iets heb gegeten of een glas water heb gedronken, is het niet zo vreemd. Als je moest raden, wat zou je dan zeggen? Snel, zonder na te denken.’

‘Negentien... achtentachtig?’

Hij knikte. Hij zou zelf negentien zevenentachtig hebben gezegd. ‘Een meisje daarbinnen had een T-shirt aan met CROWHEART SPRINGS HIGH SCHOOL, KLAS VAN '03. En als ze oud genoeg was om in die tent te komen...’

‘... moet '03 minstens drie jaar geleden zijn.’

‘Dat dacht ik ook.’ Hij bleef staan. ‘Het kan toch geen tweeduizend zes zijn, Willa? Ik bedoel, de eenentwintigste eeuw?’

Voordat ze antwoord kon geven, hoorden ze het klik-klik-klik van teenagels op asfalt. Deze keer was het meer dan één stel nagels; deze keer waren er vier wolven achter hen op de weg. De grootste, die voor de andere stond, was de wolf die achter David aan was gekomen toen hij naar Crowheart Springs liep. Hij zou die ruige zwarte vacht overal herkennen. De ogen van de wolf waren nu helderder. In elk van die ogen zweefde een halve maan als een lamp onder water.

‘Ze zien ons!’ riep Willa in een soort extase uit. ‘David, ze zien ons!’ Ze knielde op een witte streep van de onderbroken middenlijn neer en stak haar rechterhand uit. Toen maakte ze een klokkend geluid en zei: ‘Kom, jongen! Kom eens hier!’

‘Willa, dat lijkt me niet zo’n goed idee.’

Ze negeerde hem, zoals hij van Willa gewend was. Willa had haar eigen ideeën over dingen. Zij was degene geweest die met de trein van Chicago naar San Francisco had willen reizen – omdat, zei ze, ze wilde weten hoe het was om in een trein te neuken. Vooral in een trein die snel ging en een beetje schommelde.

‘Kom, grote jongen, kom bij mama!’

De grote wolf kwam, gevolgd door zijn partner en hun twee... noemde je ze jaarlingen? Toen hij met zijn snuit (en al die glanzende tanden) naar de slanke uitgestoken hand toe kwam, vulde de maan zijn ogen even helemaal op, zodat ze van zilver leken.

En toen, kort voordat zijn lange snuit haar huid kon aanraken, liet de wolf een reeks indringende kefgeluiden horen en vloog hij zo abrupt achteruit dat hij even op zijn achterpoten steigerde. Het witte pluche van zijn buik kwam in zicht en zijn voorpoten boksten door de lucht. De andere wolven stoven weg. De grote wolf draaide zich midden in de lucht om en rende de struiken rechts van de weg in, nog steeds keffend, zijn staart ingetrokken. De rest volgde.

Willa kwam overeind en keek David met zo'n intens verdriet aan dat hij het niet uithield en zijn ogen neersloeg. 'Heb je me daarom het duister in gebracht toen ik naar muziek luisterde?' vroeg ze. 'Om me te laten zien wat ik nu ben? Alsof ik dat niet wist!'

'Willa, het spijt me.'

'Nu nog niet, maar dat komt nog wel.' Ze pakte zijn hand weer vast. 'Kom, David.'

Nu durfde hij haar aan te kijken. 'Je bent niet boos op me?'

'O, een beetje. Maar je bent nu alles wat ik heb en ik laat je niet gaan.'

Kort nadat hij de wolven had gezien, zag David een bierblikje in de berm van de weg liggen. Hij was er bijna zeker van dat dit het blikje was dat hij voor zich uit had geschopt tot het scheef ging en in de salie verdween. Nu lag het weer op zijn oorspronkelijke plaats... omdat hij er natuurlijk nooit tegenaan had geschopt. Waarneming is niet alles, had Willa gezegd, maar waarneming en verwachting samen? Als je ze samenvoegde, kreeg je pindakaas van de geest.

Hij schopte het blikje de struiken in, en toen ze voorbij die plek waren, keek hij om en daar lag het weer, precies op de plek waar het had gelegen sinds een cowboy – misschien op weg naar 26 – het uit het raam van zijn pick-uptruck had gegooid. Hij herinnerde zich dat ze in *Hee-Haw* – tv-programma van vroeger met Buck Owens en Roy Clark – pick-uptrucks altijd 'cowboy-Cadillacs' noemden.

'Waar lach je om?' vroeg Willa.

'Dat vertel ik je later wel. Het ziet er naar uit dat we tijd genoeg hebben.'

Ze stonden in het maanlicht voor het station van Crowheart

Springs, hand in hand als Hans en Grietje voor het peperkoekhuis. David vond dat de groene verf van het lange gebouw in het maanlicht grijs leek, en hoewel hij wist dat de letters van WYOMING EN DE STAAT VAN GELIJKE RECHTEN rood, wit en blauw waren, hadden ze ook alle andere kleuren kunnen hebben. Hij zag een in plastic gestoken papier dat op een van de palen naast de brede trap naar de dubbele deur geniet was. Phil Palmer stond nog steeds tegen de deurpost geleund.

‘Hé, maat!’ riep Palmer naar beneden. ‘Heb je een piraat?’

‘Sorry, meneer Palmer,’ zei David.

‘Ik dacht dat je een pakje voor me mee zou brengen.’

‘Ik ben niet langs een winkel gekomen,’ zei David.

‘Hadden ze daar waar jij was geen sigaretten, pop?’ vroeg Palmer. Hij was het soort man dat alle vrouwen van een zekere leeftijd ‘pop’ noemde. Dat wist je zodra je hem zag, zoals je ook wist dat als je hem op een benauwd hete middag in augustus tegenkwam, hij zijn hoed achterover zou schuiven om over zijn voorhoofd te vegen en tegen je zou zeggen dat het niet de hitte was maar de vochtigheid.

‘Vast wel,’ zei Willa, ‘maar het zou me moeite hebben gekost ze te kopen.’

‘Wil je me vertellen waarom, schattekout?’

‘Waarom denk je?’

Maar Palmer sloeg zijn armen voor zijn smalle borst over elkaar en zei niets. Ergens binnen riep zijn vrouw: ‘We eten vanavond vis! Eerst het een en dan het ander! Het stinkt hier! Crackers!’

‘Wij zijn dood, Phil,’ zei David. ‘Daarom. Geesten kunnen geen sigaretten kopen.’

Palmer keek hem enkele ogenblikken aan en barstte toen in lachen uit. David zag dat Palmer hem niet alleen geloofde: Palmer had het al die tijd al geweten. ‘Ik heb een heleboel redenen gehoord om iets niet voor iemand mee te brengen waarom hij heeft gevraagd,’ zei hij, ‘maar dit slaat alles.’

‘Phil...’

Van binnen: ‘Vanavond vis! Gadverdamme!’

‘Sorry, jongens,’ zei Palmer. ‘Mijn plicht roept.’ En hij was weg. David keek Willa aan. Hij dacht dat ze hem zou vragen wat hij

anders had verwacht, maar Willa keek naar het papier op de paal naast de trap.

‘Kijk daar eens naar,’ zei ze. ‘En vertel me wat je ziet.’

Eerst zag hij niets, want de maan scheen op het beschermende plastic. Hij ging een stap dichterbij, en toen duwde hij Willa opzij en ging een stap naar links.

Bovenaan stond VERBODEN TE COLPORTEREN SHERIFF VAN SUBLETTE COUNTY, en dan kwamen er kleine lettertjes – bla bla bla – en helemaal onderaan...

Ze gaf hem een por met haar elleboog. En geen zachte. ‘Niet zeiken maar kijken, David. Ik wil hier niet de hele nacht blijven staan.’

Je ziet niet wat je vlak voor je neus hebt.

Hij wendde zich van het station af en keek naar de spoorrails die in het maanlicht glansden. Daarachter zag hij een grote witte rotsmassa met een platte bovenkant – dat is een *mesa*, cowboy, net als in die ouwe films van John Ford.

Hij keek weer naar het papier en vroeg zich af hoe hij ooit TOEGANG VOOR TE COLPORTEREN had aangezien, zo’n grote lelijke investeringsbankier als Wolf Frightener Sanderson.

‘Er staat VERBODEN TOEGANG SHERIFF VAN SUBLETTE COUNTY,’ zei hij.

‘Heel goed. En wat staat er onder de bla bla bla?’

Eerst kon hij de twee onderste regels helemaal niet lezen; eerst bestonden ze uit niets dan onbegrijpelijke tekens, misschien omdat zijn geest, die niets van dit alles wilde geloven, geen onschuldige vertaling kon vinden. En dus keek hij weer naar de rails en was hij absoluut niet verbaasd toen hij zag dat ze niet meer in het maanlicht glansden; het staal was nu roestig en er groeide onkruid tussen de bielzen. Toen hij weer omkeek, was het station helemaal vervallen. De ramen waren dichtgespijkerd en er zaten bijna geen dakpannen meer op het dak. NIET PARKEREN TAXI’S was verdwenen van het asfalt, dat was afgebrokkeld en vol kuilen zat. Hij kon WYOMING EN DE STAAT VAN GELIJKE RECHTEN nog op de zijkant van het gebouw lezen, maar de woorden waren nu net geesten. Net als wij, dacht hij.

‘Ga verder,’ zei Willa – Willa, die haar eigen ideeën over dingen had, Willa die zag wat ze voor haar neus had en wilde dat jij

dat ook zag, al was het wreed om het te zien. ‘Dat is je laatste examen. Lees die twee onderste regels en we kunnen verder.’

Hij zuchtte. ‘Er staat DIT GEBOUW WORDT GESLOOPT. En dan DE SLOOPWERKZAAMHEDEN BEGINNEN IN JUNI 2007.’

‘Je krijgt een tien. Nou, eens kijken of er nog iemand naar de stad wil om naar The Derailers te luisteren. Ik zal tegen Palmer zeggen dat hij de zonzijde moet zien: we kunnen geen sigaretten kopen, maar mensen als wij hoeven nooit toegangsgeld te betalen.’

Maar er wilde niemand naar de stad.

‘Wat bedoelt ze, wij zijn dood? Hoe kan ze zo iets afschuwelijks zeggen?’ vroeg Ruth Lander aan David, en hij schrok zich dood (bij wijze van spreken) van de blik in haar ogen, meer nog dan van het verwijt in haar stem. Toen drukte ze haar gezicht tegen de schouder van Henry’s corduroyjasje. Want zij wist het ook.

‘Ruth,’ zei hij. ‘Ik zeg dit niet om je van streek te maken...’

‘Hou dan op!’ riep ze met gesmoorde stem.

David zag dat iedereen behalve Helen Palmer woedend en vijandig naar hem keek. Helen knikte en mompelde tegen haar man en de vrouw van Rhinehart, die waarschijnlijk Sally heette. Ze stonden in groepjes onder de tl-buizen... maar toen hij met zijn ogen knipperde, waren de tl-buizen weg. Nu waren de gestrande passagiers alleen nog maar vage figuren in het verstrooide maanlicht dat door de kieren van de dichtgespijkerde ramen naar binnen viel. De Landers zaten niet op een bank, maar op de stoffige vloer bij een stel lege crackbuisjes – ja, zelfs naar John Fordland had crack zijn weg gevonden – en op een van de muren, niet ver van de hoek waar Helen gehurkt zat te mompelen, was een vage kring te zien. Toen knipperde David opnieuw met zijn ogen en waren de tl-buizen terug. En de grote klok was er ook weer, over die vage kring heen.

Henry Lander zei: ‘Je kunt nu beter weggaan, David.’

‘Luister nou even, Henry,’ zei Willa.

Henry richtte zijn blik op haar, en het kostte David geen enkele moeite om de walging in zijn ogen te zien. Voor zover Henry ooit sympathie voor Willa Stuart had gehad, was daar nu een eind aan gekomen.

‘Ik wil niet luisteren,’ zei Henry. ‘Je maakt mijn vrouw van streek.’

‘Ja,’ zei een dikke jonge man met een pet van de Seattle Mariners. David dacht dat hij O’Casey heette. In elk geval iets Iers met een komma erin. ‘Klep dicht, zus!’

Willa boog zich naar Henry toe, en Henry deinsde enigszins voor haar terug, alsof ze een slechte adem had. ‘Ik heb me alleen door David hierheen laten meeslepen omdat ze de boel gaan slopen! Weet je wat een sloopkogel is, Henry? Je bent toch wel pienter genoeg om met zo’n begrip te kunnen werken?’

‘Laat haar ophouden!’ riep Ruth met gesmoorde stem.

Willa boog zich nog dichter naar hem toe, haar ogen fel in haar smalle, mooie gezicht. ‘En als de sloopkogel weggaat en de puinwagens de troep van wat vroeger dit station was – dit oude station – hebben afgevoerd, waar ben jij dan?’

‘Alsjeblieft, laat ons met rust,’ zei Henry.

‘Henry, die rust kun je wel vergeten.’

Ursula Davis, die van het begin af een hekel aan Willa had gehad, kwam met uitgestoken kin naar voren. ‘Rot op, kreng.’

Willa draaide zich om. ‘Waarom willen jullie het nou niet snappen? Jullie zijn dood, wij zijn allemaal dood, en hoe langer jullie op één plaats blijven, des te moeilijker wordt het om nog ergens anders heen te gaan!’

‘Ze heeft gelijk,’ zei David.

‘Ja, en als ze zei dat de maan van kaas was, zou jij edammer zeggen,’ zei Ursula. Ze was een lange, afstandelijk knappe vrouw van een jaar of veertig. ‘Neem me niet kwalijk dat ik het zo zeg, maar je loopt met je pik achter haar aan.’

Dudley stootte dat schrikbarende ezelgebalk weer uit, en de vrouw van Rhinehart gniffelde.

‘Jullie maken de passagiers van streek, jullie twee.’ Dat was Rattner, de kleine conducteur met het verontschuldigende gezicht. Hij zei bijna nooit iets. David knipperde met zijn ogen, hij zag het station weer door een donkere lens in het maanlicht, en de helft van Rattners hoofd was weg. De rest van zijn gezicht was zwartgeblakerd.

‘Ze gaan dit station slopen en dan kunnen jullie nergens heen!’ riep Willa uit. ‘Helemaal... nergens!’ Ze veegde met beide vuis-

ten tranen van haar wangen. ‘Waarom gaan jullie niet met ons mee naar de stad? Wij weten de weg. Daar zijn tenminste mensen... en lichten... en muziek.’

‘Mama, ik wil muziek horen,’ zei Pammy Andreeson.

‘Stil,’ zei haar moeder.

‘Als we dood waren, zouden we het weten,’ zei Biggers.

‘Daar heb je niet van terug, jongen,’ zei Dudley, en hij knipogde naar David. ‘Wat is er met ons gebeurd? Hoe zijn we doodgegaan?’

‘Ik... weet het niet,’ zei David. Hij keek Willa aan. Die haalde haar schouders op en schudde haar hoofd.

‘Zie je wel?’ zei Rattner. ‘Het was een ontsporing. Dat gebeurt... nou, ik wou zeggen dat het vaak gebeurt, maar dat is niet waar, zelfs hier niet, waar hard aan het spoor gewerkt zou moeten worden, maar nu en dan, op een van de knooppunten...’

‘... we vallen omlaag,’ zei Pammy Andreeson. David keek naar haar, keek echt naar haar, en een ogenblik zag hij een kaal gebrand lijk in rottende flarden van een jurk. ‘Omlaag en omlaag en omlaag. En dan...’ Ze maakte een grommend, ratelend geluid in haar keel, drukte haar kleine, groezelige handen tegen elkaar en haalde ze toen snel bij elkaar vandaan: de gebarentaal van elk kind dat een explosie wil uitbeelden.

Blijkbaar wilde ze nog meer zeggen, maar voordat ze dat kon sloeg haar moeder haar plotseling zo hard op haar gezicht dat haar tanden grijnslachend in zicht kwamen en er spuug uit haar mondhoek vloog. Pammy keek geschokt omhoog en barstte toen uit in een door merg en been gaand monotoon gekrijs dat nog meer pijn aan de oren deed dan het hinkelrijmpje.

‘Wat weten wij over liegen?’ schreeuwde Georgia Andreeson, en ze greep het kind bij haar bovenarm. Haar vingers zakten er bijna helemaal in weg.

‘Ze liegt niet!’ zei Willa. ‘We raakten van het spoor af en vielen in het ravijn. Nu weet ik het weer, en jij weet het ook! Nietwaar? Nietwaar? Het staat op je gezicht te lezen! Op je gezicht, verdomme!’

Zonder in haar richting te kijken stak Georgia Andreeson haar middelvinger naar Willa op. Met haar andere hand schudde ze Pammy heen en weer. David zag een kind de ene kant op gaan,

een verkoold lijk de andere kant. Wat was er in brand gevlogen? Nu herinnerde hij zich ook dat ze vielen, maar wat was er in brand gevlogen? Hij wist het niet meer, misschien omdat hij het zich niet wilde herinneren.

‘Wat weten we over liegen?’ schreeuwde Georgia Andreeson.

‘Het is verkeerd, mama!’ snotterde het kind.

De vrouw trok haar mee het donker in, het kind nog steeds monotoon krijsend.

Er volgde een moment van stilte – ze luisterden allemaal nog naar Pammy die werd weggesleurd – en toen wendde Willa zich tot David. ‘Genoeg gehad?’

‘Ja,’ zei hij. ‘Laten we gaan.’

‘Brand je niet aan de deurknop en struikel niet over de drempel!’ adviseerde Biggers met een krankzinnig uitbundige stem, en Dudley jodelde van het lachen.

David liet Willa voorop lopen naar de dubbele deur, waar Phil nog bij geleund stond, zijn armen over elkaar voor zijn borst. Toen maakte David zich los uit Willa’s hand en liep hij naar Helen Palmer toe, die in de hoek zat en heen en weer schommelde. Ze keek met donkere, verbijsterde ogen naar hem op. ‘We eten vanavond vis,’ zei ze, nauwelijks boven fluisteren uit.

‘Dat weet ik nog zo net niet,’ zei hij, ‘maar je had gelijk wat de stank betrof. Oude vuile crackers.’ Hij keek om en zag dat de rest van hen naar Willa en hem staarde. Dat deden ze in het schemerige maanlicht dat je met een beetje fantasie ook voor tl-licht kon aanzien. ‘Zo’n lucht krijg je in gebouwen als ze een tijdje dichtgespijkerd zijn geweest, denk ik,’ zei hij.

‘Poets de plaat, maat,’ zei Phil Palmer. ‘Niemand wil kopen wat jij verkoopt.’

‘Net wat ik dacht,’ zei David, en hij liep achter Willa aan het maanlicht in.

Achter hem hoorde hij, als het klaaglijk fluisteren van wind, Helen Palmer zeggen: ‘Eerst het een en dan het ander.’

De kilometers die ze aflegden om weer bij 26 te komen, brachten de score van die avond op vijftien, maar David was helemaal niet moe. Hij veronderstelde dat geesten niet moe werden, zoals ze ook geen honger of dorst kregen. Trouwens, het was een an-

dere avond. Een volle maan stond als een zilveren dollar hoog aan de hemel, en het parkeerterrein aan de voorkant van 26 was leeg. Op het gravelterrein aan de zijkant stonden een paar trucks. Er kwam geen geluid uit, behalve uit één, die slaperig rommelde en zijn dagrijlichten aan had. Op het bord boven de ingang stond nu: DIT WEEKEND THE NIGHTHAWKS NEEM JE MEISJE MEE DA'S EEN GOED IDEE.

‘Dat is leuk,’ zei Willa. ‘Wil je mij meenemen, Wolf Frightener? Ben ik niet je meisje?’

‘Dat ben je, en dat doe ik,’ zei David. ‘De vraag is: wat doen we nu? Want de tent is gesloten.’

‘We gaan natuurlijk evengoed naar binnen,’ zei ze.

‘Hij zit vast op slot.’

‘Niet als wij dat niet willen. Waarneming, weet je nog wel? Waarneming en verwachting.’

Hij herinnerde het zich, en toen hij de deur probeerde, ging die open. Binnen hing nog cafélucht, nu vermengd met een schoonmaakmiddel waarin dennengeur was verwerkt. Het podium was leeg en de krukken stonden op de bar, met hun poten omhoog, maar de neonreplica van het Wind River Range-gebergte brandde nog, misschien omdat de bedrijfsleiding hem na sluitingstijd altijd liet branden, misschien omdat Willa en hij het wilden. Dat laatste was waarschijnlijker. De dansvloer leek erg groot nu hij leeg was, vooral door die verdubbeldende spiegelwand. De neonbergen schemerden andersom in de glanzende diepten.

Willa haalde diep adem. ‘Ik ruik bier en parfum,’ zei ze. ‘Een geur die me aan stockcars doet denken. Het is hier mooi.’

‘Jij bent mooi,’ zei hij.

Ze keek hem aan. ‘Kus me dan, cowboy.’

Hij kuste haar daar op de rand van de dansvloer, en als hij mocht afgaan op wat hij voelde was vrijen niet uitgesloten. Zeker niet.

Ze kuste beide hoeken van zijn mond en ging toen een stap terug. ‘Wil je een kwartje in de jukebox doen? Ik wil dansen.’

David liep naar de jukebox aan het eind van de bar, liet er een kwartje in vallen en koos voor D19 – ‘Wasted Days and Wasted Nights’, de versie van Freddie Fender. Op het parkeerterrein bracht Chester Dawson, die daar een paar uur wilde uitrusten voordat hij met zijn lading elektronica de reis naar Seattle voort-

zette, zijn hoofd omhoog. Hij dacht dat hij muziek had gehoord, maar het zou wel bij zijn droom horen en hij ging weer slapen.

David en Willa bewogen zich langzaam over de lege dansvloer. Soms waren ze in de spiegelwand te zien en soms niet.

‘Willa...’

‘Stil een beetje, David. Ik wil dansen.’

David was stil. Hij stak zijn gezicht in haar haar en liet zich door de muziek meevoeren. Hij dacht dat ze hier nu zouden blijven en dat mensen hen van tijd tot tijd zouden zien. 26 zou misschien zelfs de reputatie krijgen dat het er spookte, maar waarschijnlijk niet: mensen dachten niet veel aan spoken als ze dronken, tenzij ze in hun eentje dronken. Als de barkeeper en de laatste serveerster (degene met de langste staat van dienst die de fooien mocht verdelen) het gebouw afsloten, zouden ze misschien soms het onbehaaglijke gevoel hebben dat er naar hen werd gekeken. Soms zouden ze muziek horen als de muziek al was opgehouden, of iets zien bewegen in de spiegel naast de dansvloer of die in de lounge. Meestal zou het niet meer dan een glimp zijn. David dacht dat ze op betere plaatsen terecht hadden kunnen komen, maar over het geheel genomen was het in 26 niet zo slecht. Tot aan sluitingstijd waren er mensen. En er zou altijd muziek zijn.

Hij vroeg zich wel af wat er van de anderen zou worden als de sloopkogel hun illusie verwoestte – en dat zou gebeuren. Gauw. Hij stelde zich voor dat Phil Palmer zijn angstige, krijsende vrouw voor vallende brokstukken zou behoeden die haar geen kwaad konden doen omdat ze daar feitelijk gezien niet eens aanwezig was. Hij dacht aan Pammy Andreeson die zou wegkruipen in de armen van haar gillende moeder. Aan Rattner, de bescheiden conducteur die ‘Kalm blijven, mensen’ zou zeggen met een stem die niet boven het bulderen van de grote gele machines uitkwam. Hij dacht aan de boekverkoper, Biggers, die probeerde weg te rennen met zijn manke been, zijn evenwicht verloor en ten val kwam, terwijl de sloopkogel zwaaide en de bulldozers gromden en de hele wereld instortte.

Hij mocht graag denken dat hun trein kwam voordat het zo ver was – dat hun gezamenlijke verwachting hem zou laten komen – maar daar geloofde hij niet echt in. Hij dacht zelfs aan de

mogelijkheid dat de schok hen zou opheffen en dat ze gewoon uit zouden gaan als kaarsvlammen in een windvlaag, maar dat geloofde hij ook niet. Hij kon hen maar al te duidelijk zien, als de bulldozers, shovels en puinwagens weg waren. Hij zag hen in het maanlicht bij de roestige, ongebruikte spoorrails staan, terwijl er vanuit de heuvels een wind kwam opzetten die om de *mesa* gierende en het stugge gras ranselde. Hij zag hen bij elkaar staan onder een miljard Wyoming-sterren, nog altijd wachtend op hun trein.

‘Heb je het koud?’ vroeg Willa hem.

‘Nee. Hoezo?’

‘Je huiverde.’

‘Misschien liep er een gans over mijn graf,’ zei hij. Hij deed zijn ogen dicht en ze dansten samen over de lege vloer. Soms waren ze in de spiegel te zien, en als ze uit het zicht verdwenen, was er alleen een countrynummer dat gedraaid werd in een lege zaal die door een gebergte van neon werd verlicht.